

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av 5 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om temporär ändring av 5 kap. 2 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (RP 19/2017 rd): Ärendet har remitterats till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för betänkande och till kulturutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av

- kulturutskottet KuUU 7/2017 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringsråd Olli Sorainen, arbets- och näringsministeriet
- undervisningsråd Petri Haltia, undervisnings- och kulturministeriet
- chef för lärandetjänsterna Eija Zitting, Aalto-universitetet
- affärsområdesdirektör Ilkka Eerola, Metropolia Ammattikorkeakoulu
- vuxenutbildning, chef Riikka Joutsensaari, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland
- generalsekreterare Milla Sandt, Delegationen för jämställdhetsärenden
- ombudsman Lauri Pakkanen, Byggnadsindustrin RT rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Byggnadsförbundet rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice ändras temporärt. År 2017 ska det vara möjligt att för en enskild kund som redan tidigare avlagt högskoleexamen anskaffa studier som leder till en ny högskoleexamen i form av arbetskraftsutbildning. Propositionens syfte är att främja sysselsättningen och trygga tillgången till kompetent arbetskraft, särskilt inom tillväxtbranscher.

Betänkande AjUB 3/2017 rd

Lagen avses träda i kraft våren 2017.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet välkomnar regeringens förslag att ge personer med högskoleutbildning som är eller riskerar att bli arbetslösa möjlighet att flexibelt komplettera och stärka sin kompetens för föränderliga arbetskraftsbehov, särskilt inom tillväxtbranscher. Den föreslagna arbetskraftsutbildningen liknar examensinriktad fortbildning och är avsedd för personer som redan har en högskoleexamen där en del av de avlagda studierna kan räknas in i den nya examen. Därmed är utbildningstiden betydligt kortare än normalt, nämligen 24 månader, och det blir lättare för arbetsgivarna att få den arbetskraft som behövs.

Propositionen avser att lindra bristen på viss arbetskraft, särskilt inom byggbranschen där det råder akut brist på arbetsledare som uppfyller behörighetskraven. Byggmästarutbildningen drogs in i slutet av 1990-talet och till följd av det råder det fortfarande mycket stor brist på i synnerhet byggplatsledare. Utbildningen återinfördes senare. Årligen utexamineras knappa 300 byggmästare från yrkeshögskolorna och det motsvarar inte efterfrågan. Utskottet ser att det finns ett behov av att ta sig an matchningsproblemet på det här sättet, men beklagar att vi inte har kunnat se till att det finns tillräckligt med utbildad personal i hela landet.

Med propositionen vill regeringen medverka till att öka tillgången till högskoleutbildad personal, särskilt inom byggbranschen. Det är i och för sig motiverat eftersom det råder brist på behörig personal och det behövs ett pilotförsök med modellen, menar utskottet och understryker samtidigt att den nya examensinriktade fortbildningen vid behov måste kunna tillämpas inom andra områden, också inom kvinnodominerade sektorer.

Bestämmelsen om examensinriktad fortbildning för personer med högskoleutbildning föreslås gälla till utgången av 2017, men så att studierna ska vara slutförda senast den 31 december 2019. Giltighetstiden motiveras med att den yrkesinriktade utbildning inom arbetskraftsutbildningen som leder till examen eller en del av en examen flyttas över från arbets- och näringsministeriet till statsandelssystemet inom undervisnings- och kulturministeriet, när reformen av yrkesutbildningen införs. Enligt planerna införs den nya arbetsfördelningen i början av 2018. I reformen ingår en övergångsperiod som går ut den 31 december 2019 och som tillåter att arbetskraftsutbildning som inletts 2017 får slutföras. Enligt utlåtandet från kulturutskottet (KuUU 7/2017 rd) avgörs det hur behoven bland högskoleutbildade personer som är eller riskerar att bli arbetslösa ska tillgodoses i fortsättningen, när arbetsfördelningen inom förvaltningsområdet läggs fast. Det är viktigt att den nya examensinriktade fortbildningen kan ordnas också efter det att lagens giltighetstid går ut, påpekar arbetslivs- och jämställdhetsutskottet. I den utsträckning det är möjligt bör förberedelserna ta fasta på erfarenheterna från den nu föreslagna fortbildningen. Vidare bör man se till att sysselsättningsanslagen används på ett ändamålsenligt sätt och försäkra sig om att anslagen till den föreslagna utbildningen inte leder till att personer som är svåra att sysselsätta går miste om stöd. Samtidigt måste det utredas hur resurserna till den examensinriktade fortbildningen kommer att fördelas mellan små och stora företag. Fortbildningen är ett sätt att studera samtidigt som man får arbetslöshetsförmån, men i fortsättningen är det viktigt att överlag förbättra incitamenten för arbetslösa att studera.

Betänkande AjUB 3/2017 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 19/2017 rd utan ändringar.

Helsingfors 7.4.2017

I den avgörande behandlingen deltog

vice ordförande Heli Järvinen gröna
medlem Pertti Hakanen cent
medlem Teuvo Hakkarainen saf
medlem Hannakaisa Heikkinen cent
medlem Reijo Hongisto saf
medlem Niilo Keränen cent
medlem Anna Kontula vänst
medlem Jaana Laitinen-Pesola saml
medlem Leena Meri saf
medlem Merja Mäkisalo-Ropponen sd
medlem Veronica Rehn-Kivi sv
medlem Martti Talja cent
medlem Juhana Vartiainen saml.

Sekreterare var

utskottsråd Marja Lahtinen.